KVALITET I DIGITALISERING (KID)

ETT UPPDRAG INOM SMARTARE SAMHÄLLSBYGGNAD

ANIKA HENRIKSSON, GEODATASAMORDNARE

TEMADAGAR 2026, GIS-SAMVERKAN DALARNA

LANTMÄTERIET

GEDIGET ARBETE GENOM ÅREN

REDOGÖRELSE

Kartan upprättades 1973 som översiktskarta i skalan 1:2000 med ekvidistansen 2 m.

Efter upprättande av förslag till byggnadsplan har ett polygonnät utlagts inom området. Nätet har inpassats på kartan med hjälp av inmätta detaljer bl a hushörn. Nätets utformning framgår av kartkopian i denna handling.

Polygonpunkterna har markerats med rör i marken och försetts med skyddsbetäckningar.

Längdmätningarna har utförts med elektronisk längdmätare (Distomat)

Vinkelmätningen har utförts i 2 helsatser med sekundteodolit.

Vid beräkningen erhållna slutningsfel framgår av beräkningshandlingarna.

Höjdmätningen har anslutits till riksfix + 133,97 (RH 00) belägen ca 700 m sydväst om området.

Mätning och beräkning av polygonnät och höjdanslutning har utförts av Allmänna Ingenjörsbyrån AB, Falun, i samband med väg- och projektering inom planområdet.

Tekniska data

Skala 1:2.000/2 m

Fotomaterial: 67 Gb 119:23-24

Flyghöjd: 4.600 m

Koordinatsystem: Lokalt

Höjdsystem: RH 00 anslutet till fix + 133.97

Kartan redovisas ritad i tusch på Cronaflex.

Cävle 1977-03-10
INGENJÖRSFIRMAN ORRJE & CO AB
Bror Lindström

teriet

Kopia
MISSIV Nr 12
1978-03-13 5/76

Kommunstyrelsen i Säters kommun
att Arne Eriksson

783 00 SÄTER

Program för tredje ordningens triangelnät inom och i anslutning till Säters centralort i Säters kommun. (Program + 7 bilagor)

I skrivelse till överlantmätarmyndigheten 1975-10-09 har Ni anhållit om program för primärkarta inom bl a Säters tätort.

Överlantmätarmyndigheten har i samråd med representanter för kommunstyrelsen, byggnadsnämnden och fastighetsbildningsmyndigheten funnit lämpligt att uppdela programarbetet i flera program med hänsyn till den ordning i vilken genomförandet bör ske.

Med anledning härav överlämnar överlantmätarmyndigheten bifogade "Program för triangelnät av 3:e ordningen (förtätningsstomnät) inom och i anslutning till Säters centralort i Sätera kommun".

Erforderliga inventeringar, utredningar, siktundersökningar m m inom området har utförts av ing Kjell Vikström, ÖLM, vilken numera inte tjänstgör vid överlantmätarmyndigheten. Den slutliga sammanställningen och slutgranskningen av materialet på rutmet har gjorts av lantmätare Anders Ekengren.

Vid utarbetandet av programmet har samråd skett med Säters kommunstyrelse och byggnadsnämnd samt statens lantmäteriverk, KGM, och fastighetsbildningsmyndigheten Borlänge distrikt.

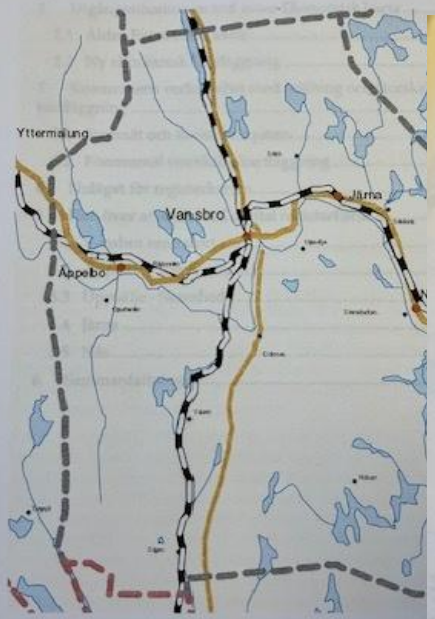
Här ifrågavarande program redovisar ett nödvändigt led i den kedja av åtgärder som erfordras för den fortsatta verksamheten med dels framställning av primärkarta dels plangenomförande inom aktuellt område.

Planer för den fortsatta förtätningen av stomnätsutbyggnaden samt för kartläggningen kommer att redovisas i särskilda program.

För överlantmätarmyndigheten Bestyrkes i tjänsten
Karl-Erik Borg
Anders Ekengren

IA

Plan för
digital registerkarta (DRK)
över
Vansbro kommun

Lantmäterimyndigheten i
Dalarnas län
november 2000

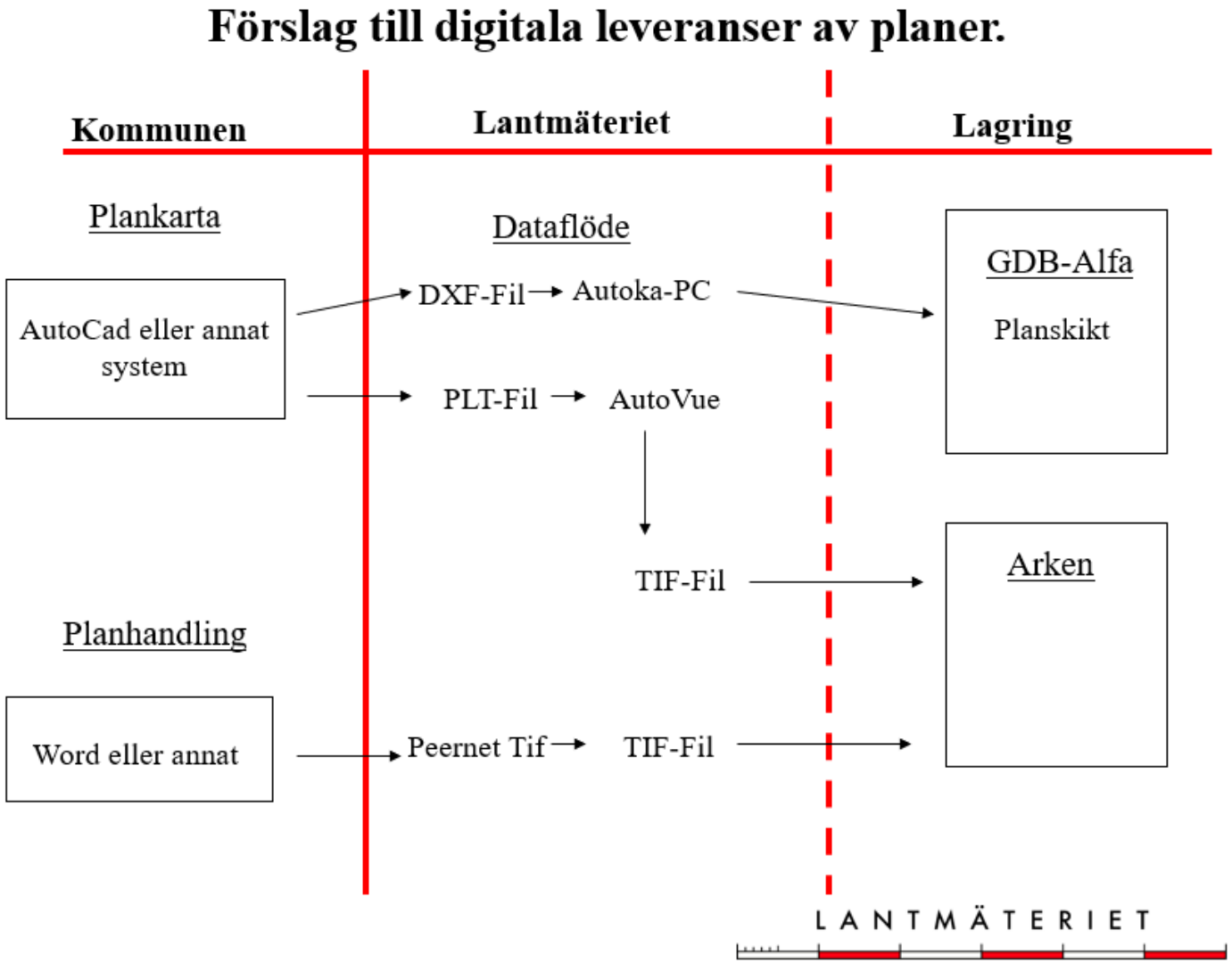
3.2 Kommunal storskalig kartläggning

Följande storskaligt digitalt lagrat kartmaterial finns över kommunen:

Område	Areal digital fastighetsredovisning, ha	Kommentarer
Vansbro centralort	211	Digital primärkarta med fastighetsredovisning, system 5 gon V RT R10
Äppelbo	62	Primärkarta, 5 gon V RT R10
Järna	4	Ett mindre område vid postkontoret, 5 gon V RT R10, grundkarta
Summa	**277**	

Dessa områden med storskalig kommunal karta visas i **Karta 6.** Kommunens kartdatabaser lagras som Cad-filer för användning i AutoCad. En kopia av basen finns i samlingsdatabas hos Lantmäteriet, malung. Lantmäteriets databas ajourhålls med förrättningsmätningar och utgör underlag för förrättningsförberedelser. En överföring av ajourhållningen sker löpande till kommunen i DXF-filer. Kommunens databas innehåller dubbellagring av gränspunkter, vilket gör att en omleverans av fastighetsskiktet bör ske efter genomgång av databasens struktur., Detta kan lämpligen ske efter integrering av fastighetsskiktet i DRK.

HUR VI TÄNKTE 2005

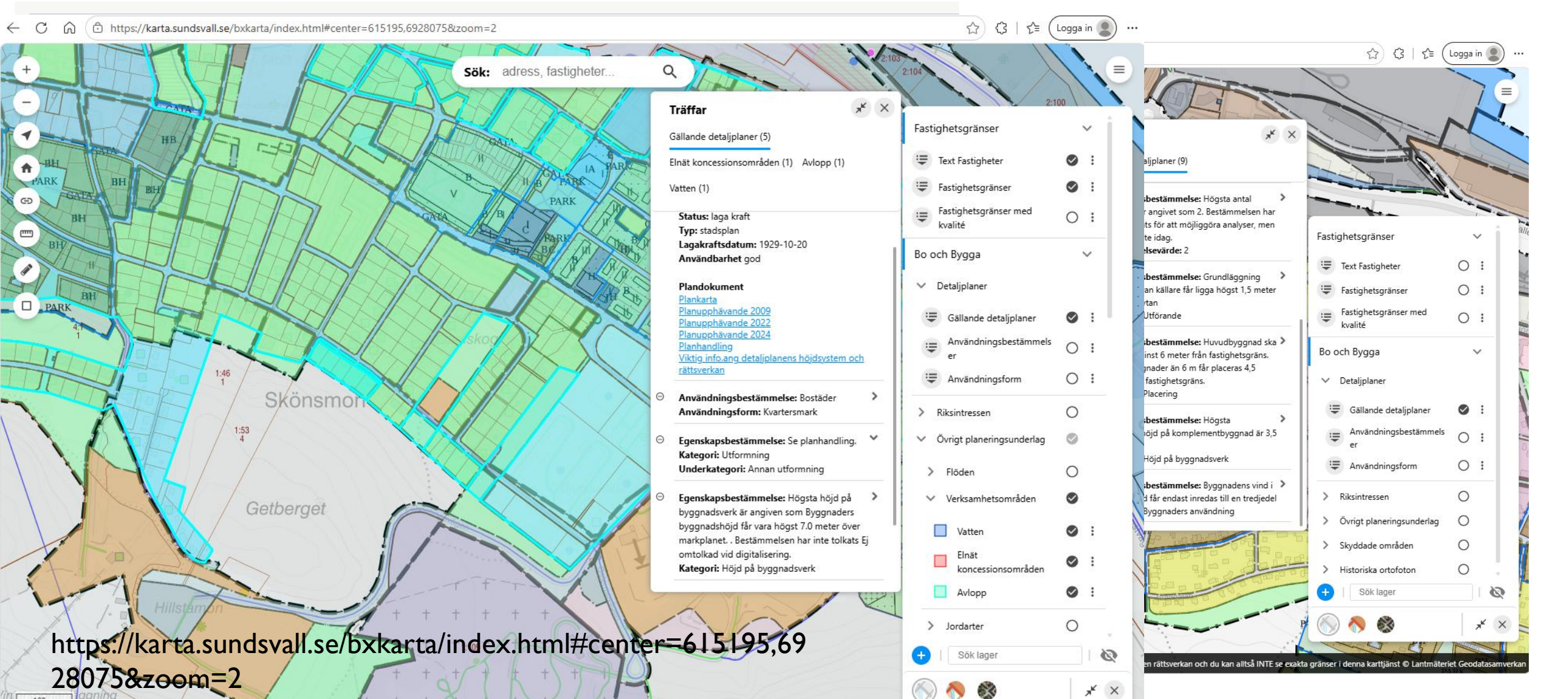

E-tjänster
Sundsvalls kommun

Sök bland våra e-tjänster

Logga in

E-tjänster | Mina sidor | Statistik | Hjälp

https://karta.sundsvall.se/bxkarta/index.html#center=615195,6928075&zoom=2

DIGITALISERA DETALJPLANER

Hjälp att komma igång med digitaliseringen

Sammanhållen information med känd kvalitet

Nationellt tillgängligt

Bättre beslutsunderlag – bygglov och planprocess

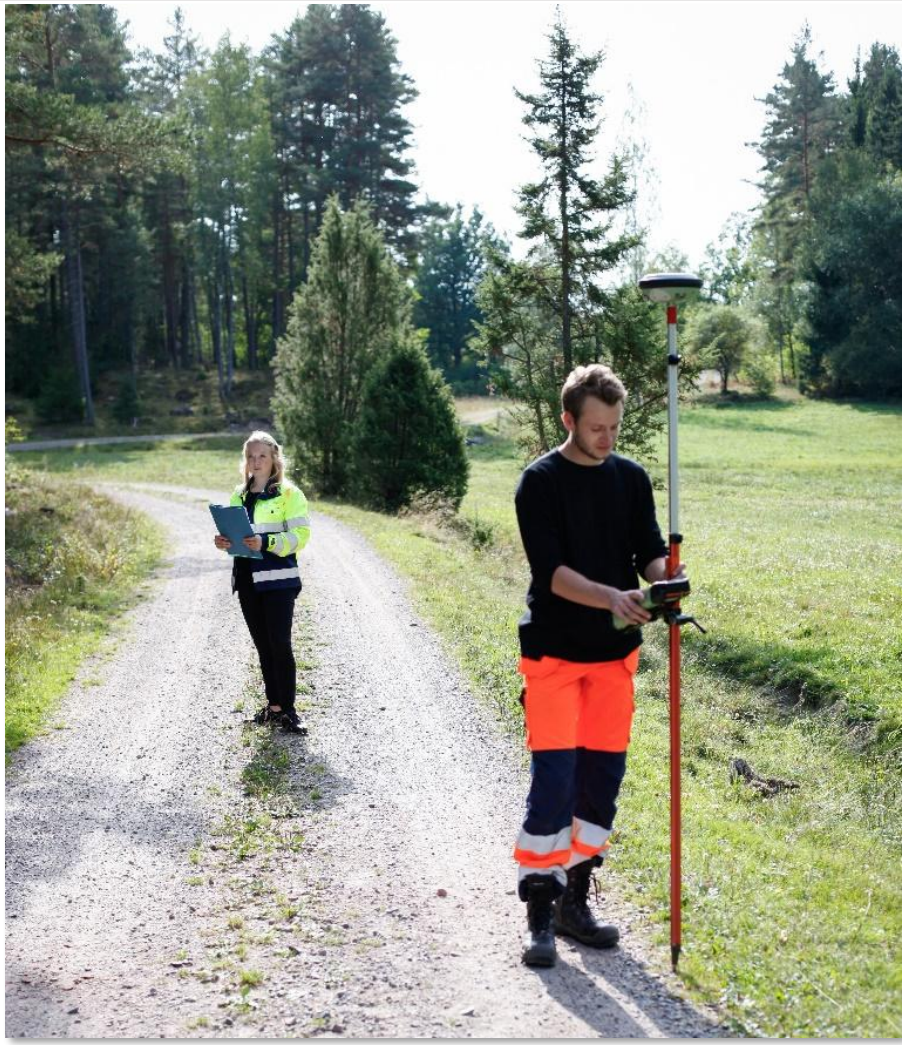
Samsyn inom kommunen

KVALITET I DIGITALISERING (KID)

Om uppdraget

- **Stöd** till kommuner i arbetet med digitalisering av gällande detaljplaner – från fastighetsgränser till plantolkningar.
- Ett sätt att bli **förberedd** på eventuella lagändringar.
- **Målet** är att höja kvalitén i digitaliseringen, vilket i sin tur skapar positiva effekter även utanför själva uppdragets mål.

HUR DIGITALISERAR VI DETALJPLANER SMART?

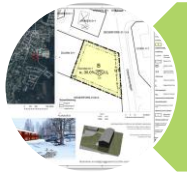
Förstå och lära sig nödvändiga kvalitetshöjande åtgärder av fastighetsgränser

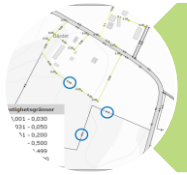
Anpassat stöd till kommunerna beroende på hur långt man kommit med digitalisering av detaljplaner

Smarta arbetsprocesser med anpassat arbetssätt och kunskap – rätt från ax till limpa

Erfarenhetsbyte mellan kommuner

Myndighetsöverskridande stöd för svårare frågor

ERBJUDANDE

Webbutbildning
som ger grundläggande kunskaper

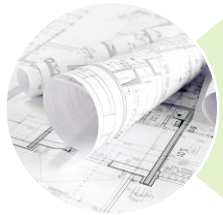
Workshops och nätverksträffar

WORKSHOP PLAN

WORKSHOP FASTIGHET

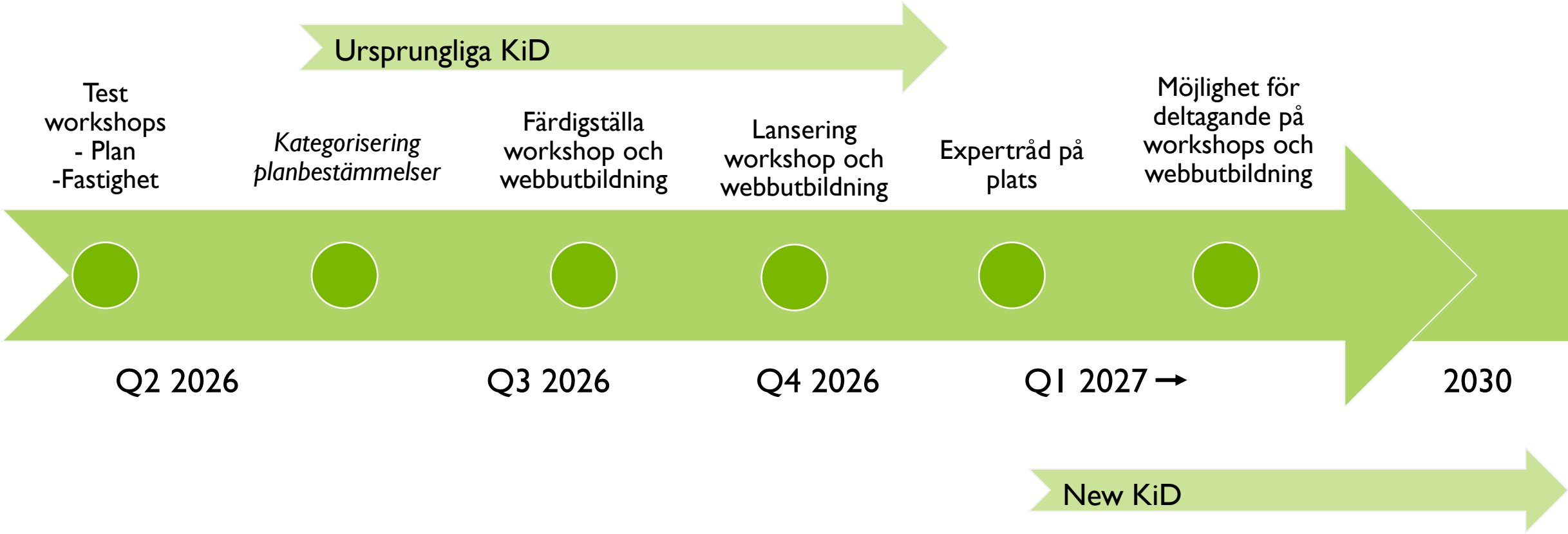

Tillgång till en expertgrupp
med representanter från kommuner och myndigheter

Förslag på lämpliga arbetssätt

TIDPLAN

Ursprungliga KiD
Test workshops - Plan -Fastighet
Kategorisering planbestämmelser
Färdigställa workshop och webbutbildning
Lansering workshop och webbutbildning
Expertråd på plats
Möjlighet för deltagande på workshops och webbutbildning
Q2 2026
Q3 2026
Q4 2026
Q1 2027 →
2030
New KiD

BEHOVSBILD FÖRBÄTTRING AV FASTIGHETSINDELNING

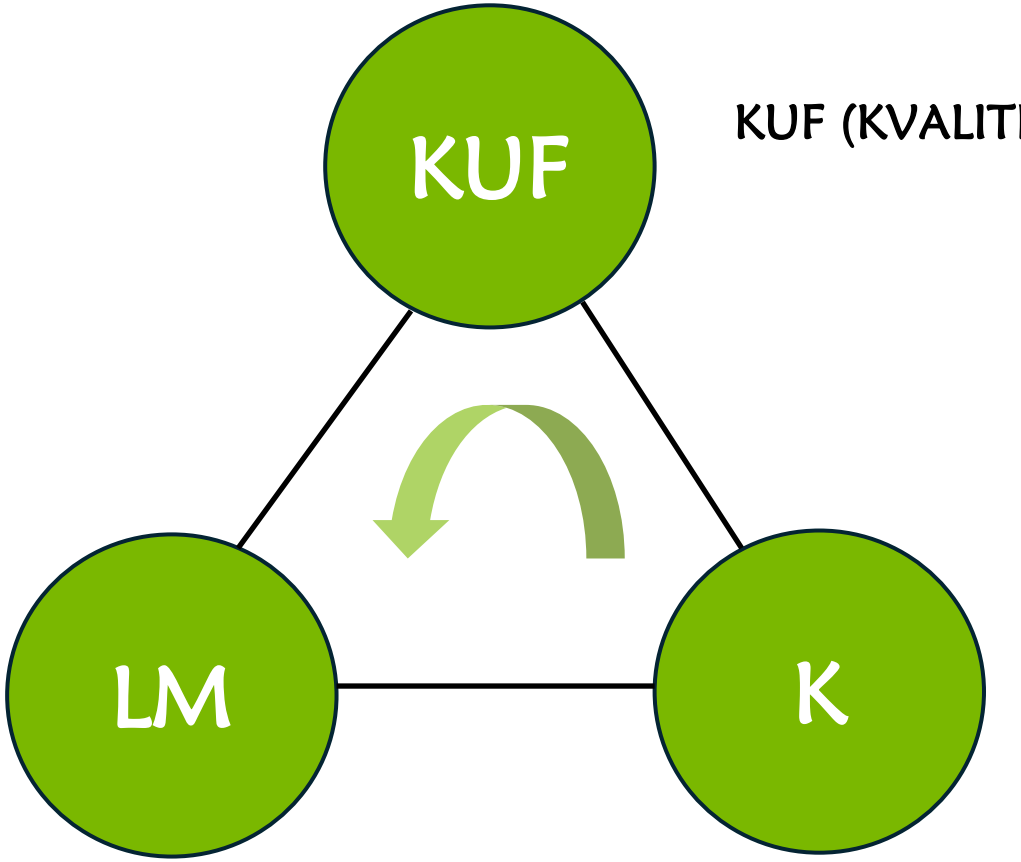
- Förståelsen kring hur registerkartans **brister** påverka på samhällsbyggnadsprocessen
- Öka **medvetenheten** hos **andra** än traditionella målgrupper
- Skapa effektivare **metoder** och förbättrade processer för kvalitetshöjande åtgärder
- Lära ut **hantering** i situationer där kommunen utmanas (”borde göra rätt”).
  - Inför digitalisering, grundkartor till nya dp, nybyggnadskartor, mm
- Tillsätta **expertråd** för att lösa ut förekommande frågetecken
- Gediget hantverk som lägger grunden för att **möta utmaningarna** i förslagen:

  ÄDP (”omvandling”) och koordinatbestämda fastighetsgränser

”GRÄNSPUNKTSVANDRINGEN”

KUF (KVALITETSUTVECKLING FASTIGHET)

LANTMÄTERI-
MYNDIGHETER

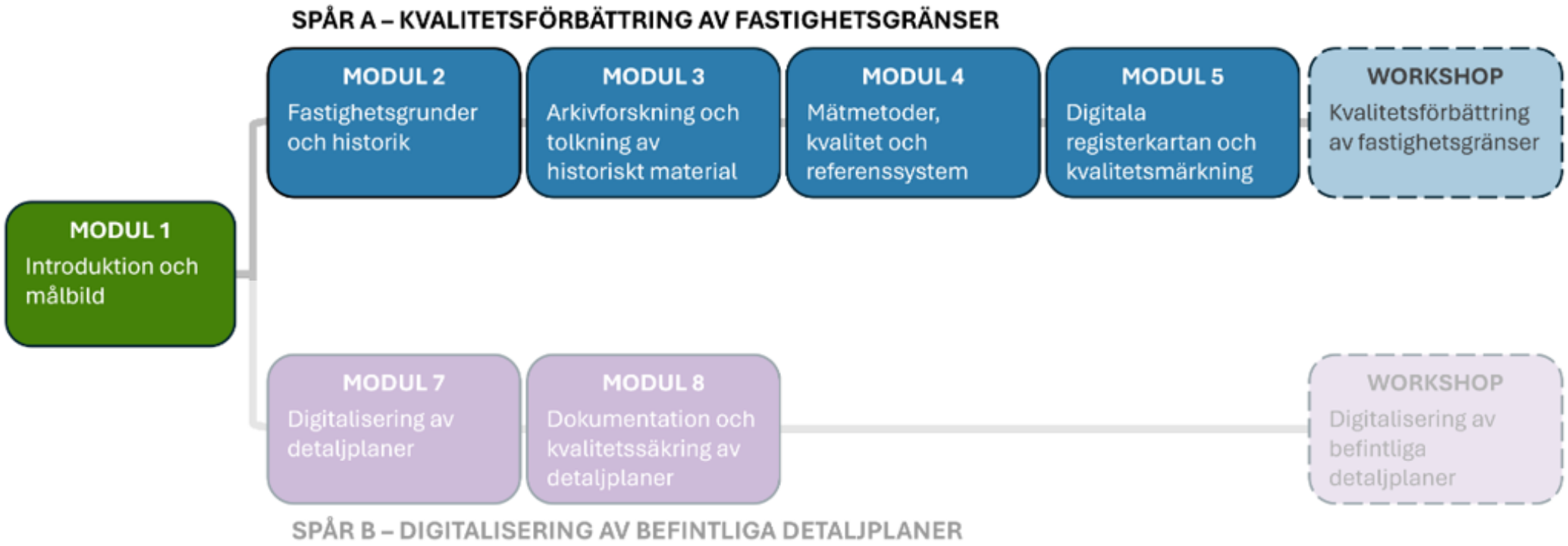
Inmätning av:

SLM befintliga + nya
KLM befintliga + nya

KOMMUN

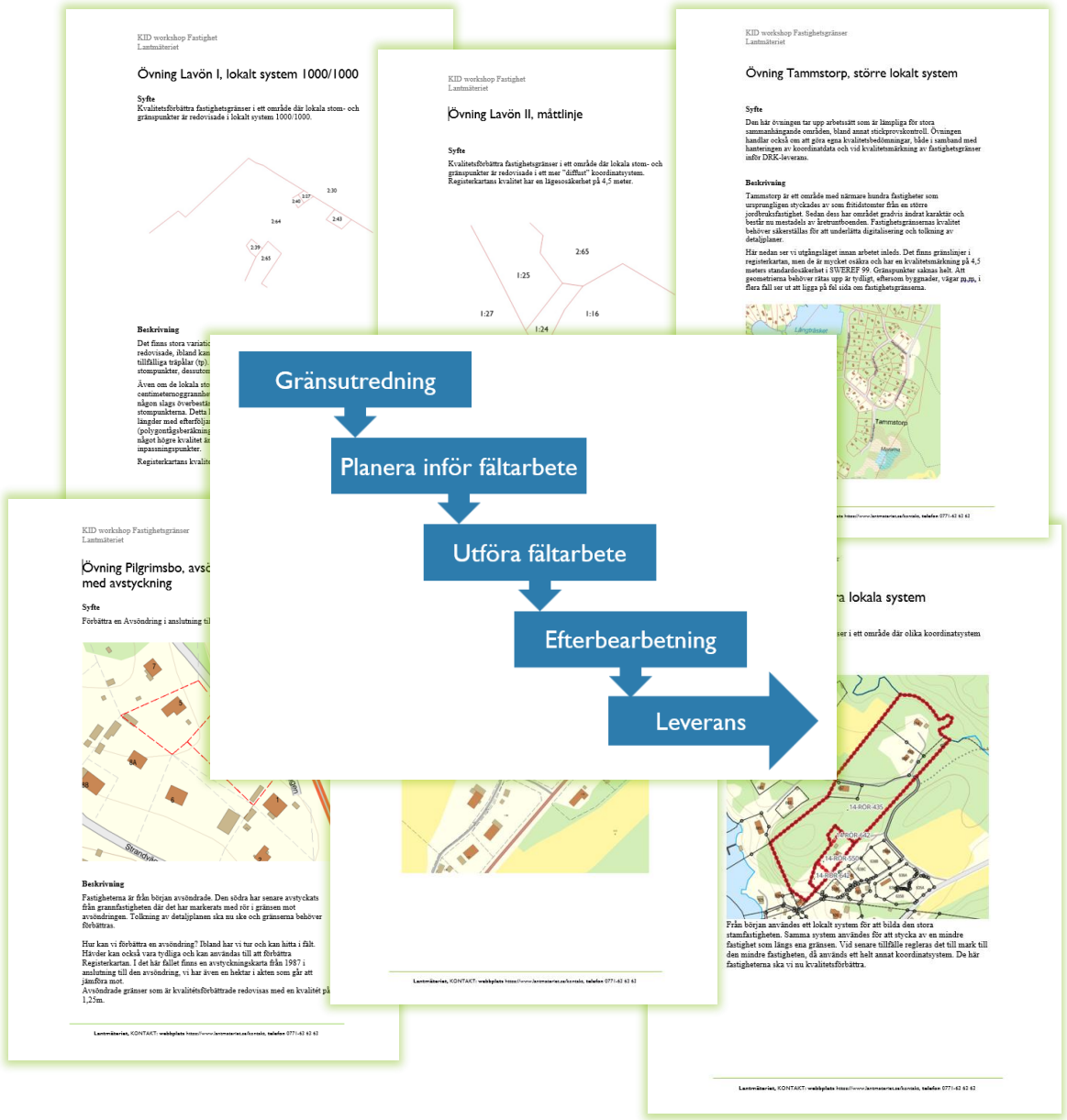
Inmätning av:
befintliga

WEBBUTBILDNING FASTIGHET

WORKSHOP FASTIGHET

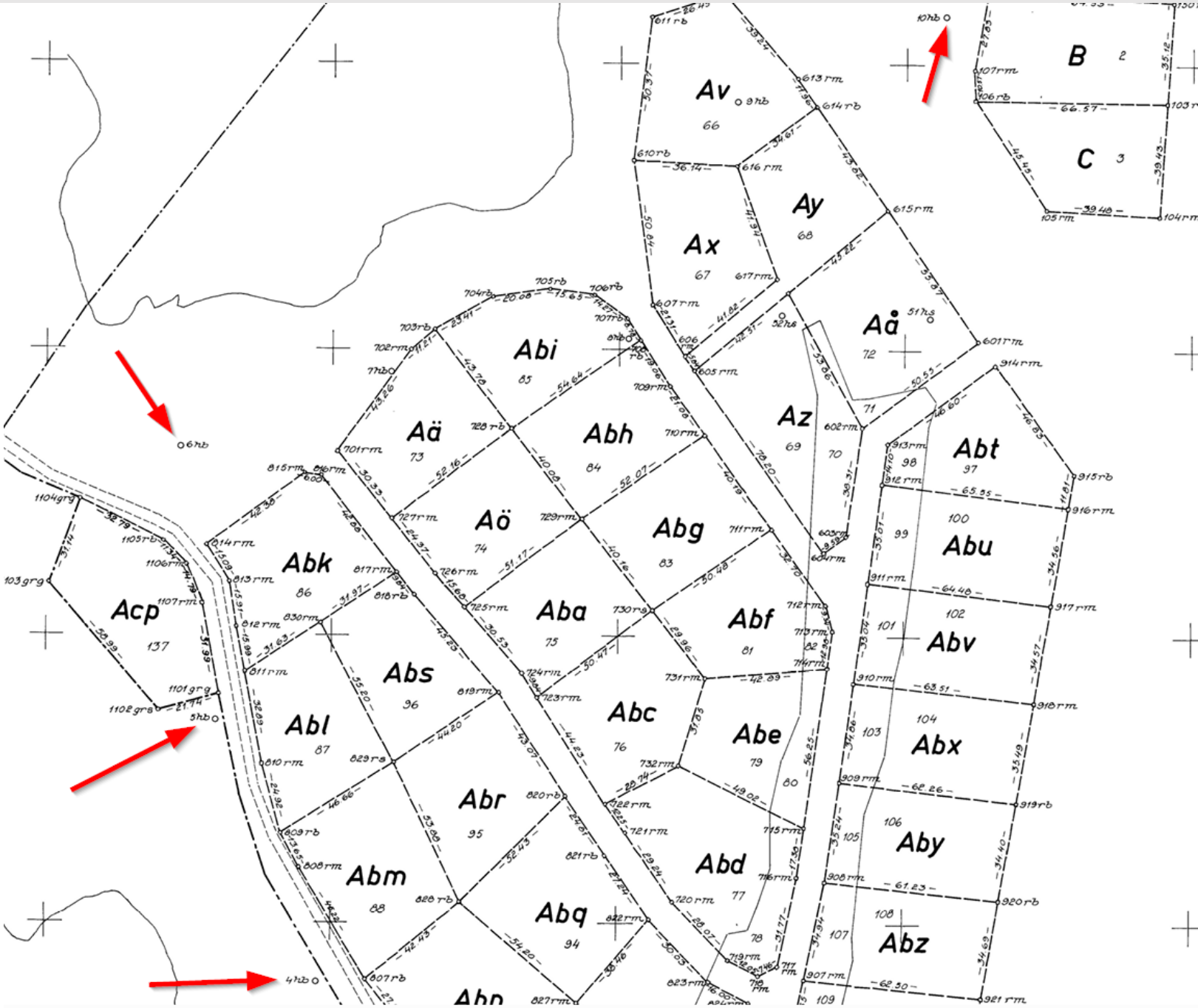
- Diskussion
- Metod och övningar
- Material
- Egen programvara eller Gtrans 4.1.2
- Lösningsförslag

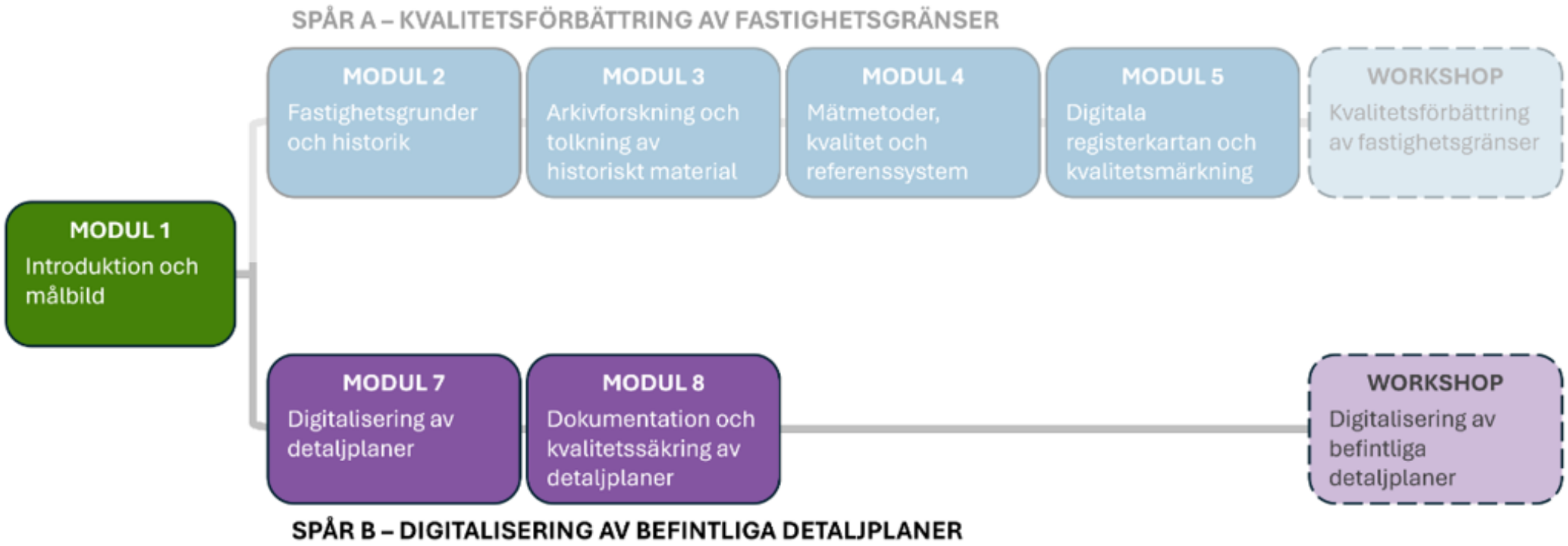
MÅLBILD VÄLDOKUMENTERAD TRANSFORMATION SOM ANDRA LITAR PÅ

Använda **stompunkter** (se röda pilar) och **vissa gränspunkter** för att förbättra kvaliteten på alla gränspunkter

Rapportera in på ett sätt som ger trygghet för andra användare

WEBBUTBILDNING PLAN

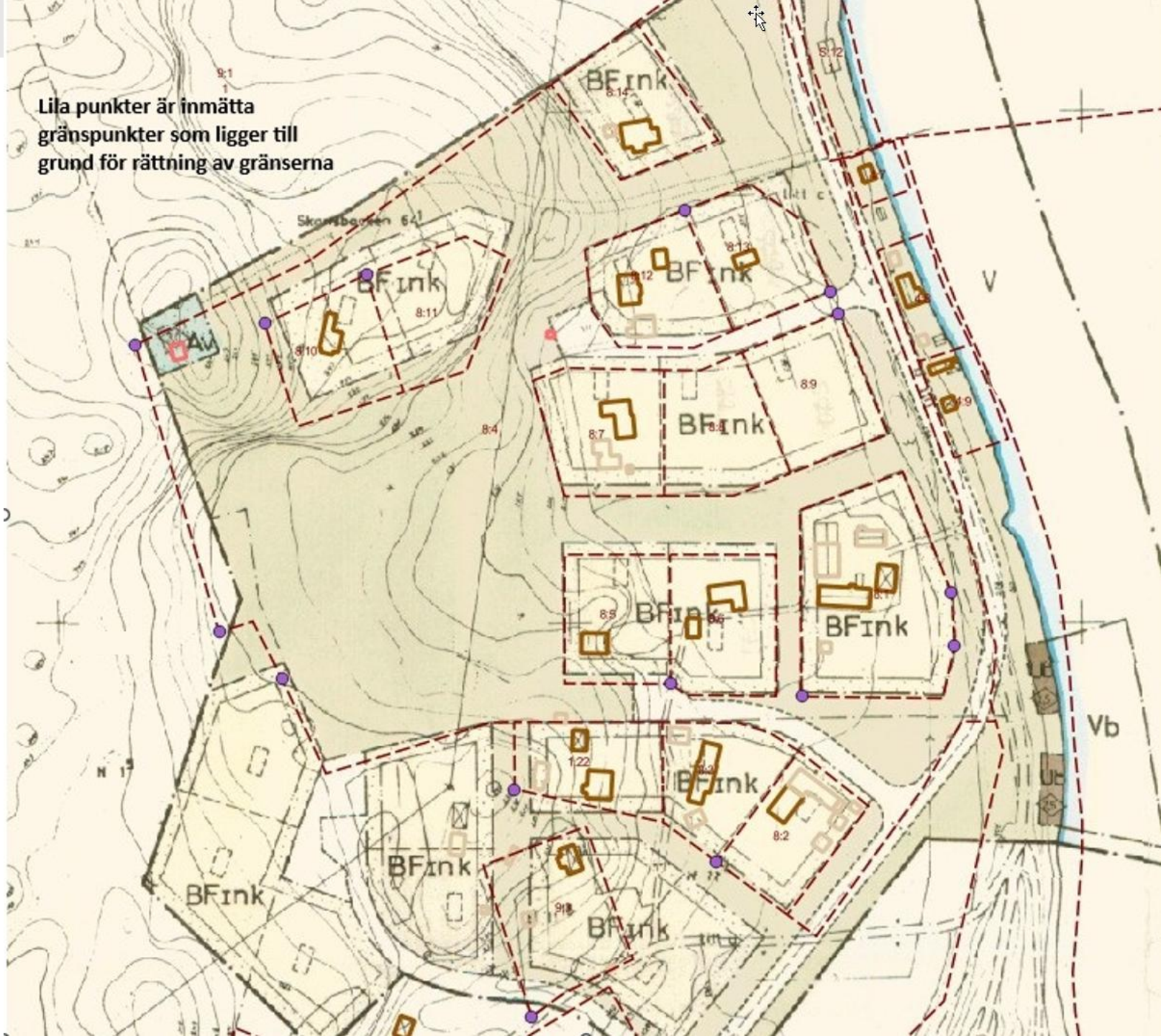

VAD OCH VARFÖR DIGITALISERING AV GÄLLANDE DETALJPLANER?

- Från analogt till digitalt format
- Strukturerad och sökbar information
- Bättre överblick och analyser
- Effektivare processer (t.ex. bygglov och nybyggnadskartor)

EXEMPEL PÅ PROBLEM VID DIGITALISERING AV DETALJPLAN

- Verkligheten passar inte med plankartan…
- Vilken digitaliseringsstrategi ska kommunen välja?
- Viktigt att dokumentera vägval vid digitaliseringen

WORKSHOP PLAN

Dela erfarenheter och identifiera viktiga frågor genom gruppdiskussioner

Digitaliseringsarbetet genomför utifrån kommunens egna förutsättningar

ÖVNINGAR:

- Organisation och process
  - Erfarenhetsutbyte
- Hur kommer man igång
  - Användarberättelser
- Tolkningsövningar plangränsers läge
  - Gränstolkning
- Planbestämmelser.
  - Bestämmelsetolkning

LANTMÄTERIET

ÖVNING

Skriv tre användarberättelser. Utgå från din kommuns förutsättningar och var specifik. Det gör inget om användarberättelserna motsäger varandra.

En aktör, ett scenario och ett mål – vilket värde genererar situationen för aktören?

"Som [aktör] vill jag [scenario] för att [mål]"

Som…

…bygglovshandläggare vill jag… för att…
…fastighetsägare vill jag… för att…
…mäklare vill jag… för att…
…GIS:are vill jag…
…översiktsplaner
…tillsynsman vill j
…karttekniker vil
…servicecenter v
…projektör vill ja

LANTMÄTERIET

EXEMPEL PÅ HISTORISK TOLKNING I PLAN FRÅN 1986

Plangränser:

Plangränser justeras inte mot fastighetsgräns vid digitalisering

Bestämmelse:

Bestämmelse om mark som inte får förses med byggnadsverk är angiven som [Med punktprickning betecknad mark får icke bebyggas]. Bestämmelsen har inte tolkats [för att tolkning inte görs].

"Med punktprickning betecknad mark får icke bebyggas"

ÖVNING 3

Formulera om planbestämmelsen enligt er tilldelade tolkningsstrategi

Reflektera sedan om någon av gruppens användarberättelser stöder eller motsäger tolkningsstrategin

"Område för bostadsändamål, fristående eller kopplade hus" *(1975)*

SAMMANFATTNING TOLKNINGSSTRATEGIER

- Historisk tolkning
  - Överföring av analog information utan att tolka om
  - Planinformationen ska läsas utifrån den plan- och bygglagstiftning som fanns vid planens tillkomstår
- Samtidstolkning
  - Omtolkning av analog information till samtida tillämpning
  - Planinformationen ska läsas utifrån den plan- och bygglagstiftning som gäller idag
- Framtidstolkning
  - Omtolkning av analog information till praxis för hur nya detaljplaner tas fram
  - Planinformationen ska läsas utifrån den plan- och bygglagstiftning som gäller idag, men förhåller sig inte strikt till originalet (tänkt tillämpning kan t.ex. vara planändring)

VAD HAR INTE HÄNT?

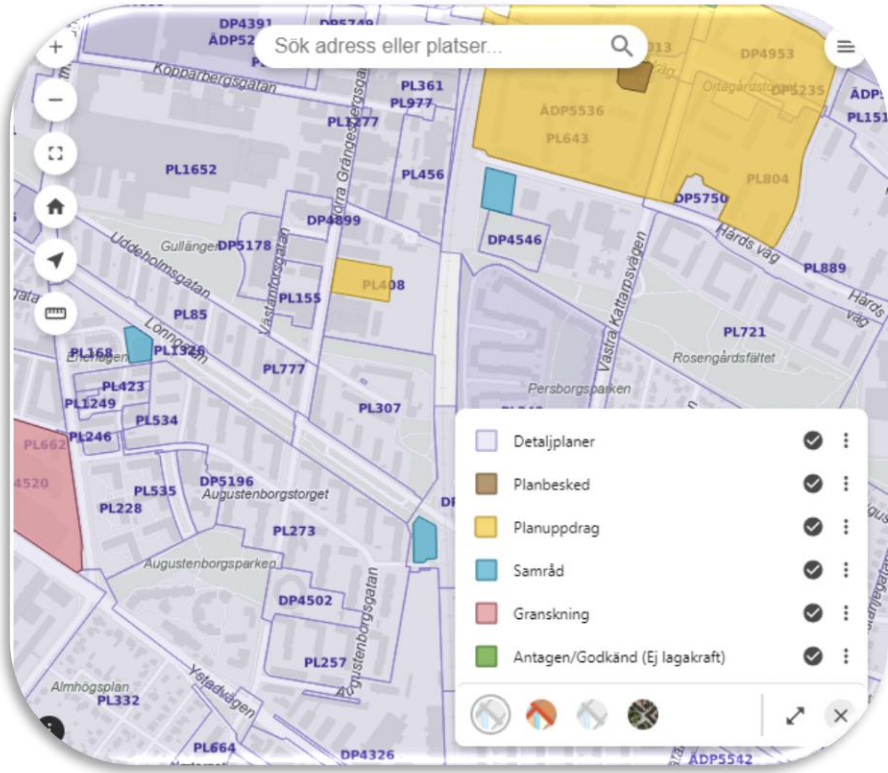
- Rättsverkande digitala detaljplaner
- Rättsligt stöd eller bindande vägledning för digitalisering av befintliga detaljplaner
- Rättsligt stöd för användning av digitaliserade versioner av analoga detaljplaner

Bild: Klara Falk

VAD INNEBÄR DET I PRAKTIKEN?

- Det finns en standard för digital detaljplaneinformation, men saknas en standard för digitalisering
- Det finns viss vägledning
- Inget rättsligt stöd för framtagande eller användning av digitaliserad planinformation

…ganska mycket samma situation som för 30 år sedan

SYFTE MED WORKSHOP PLAN

- ✓ Ökad kunskap om **förutsättningar** för digitalisering av detaljplaner
- ✓ Kunna identifiera och använda **olika metoder** för digitalisering
- ✓ Kunna **välja** digitaliseringsmetod utifrån **syfte** med materialet
- ✓ Identifiera **nyttor och risker** med digitalisering utifrån olika metoder
- ✓ Stöd i att motivera och **utforma en process** som resulterar i ett användbart och förvaltningsbart digitalt planmaterial för kommunen

VAR KAN DU FÅ INFORMATION?

Webbplats

www.lantmateriet.se/smartsam

E-post

smartsam@lm.se

Ange ”KiD” i ämnesraden

